

Glorija Lizde – fotografije potaknute shizofrenijom pomažu mi da upoznam sebe

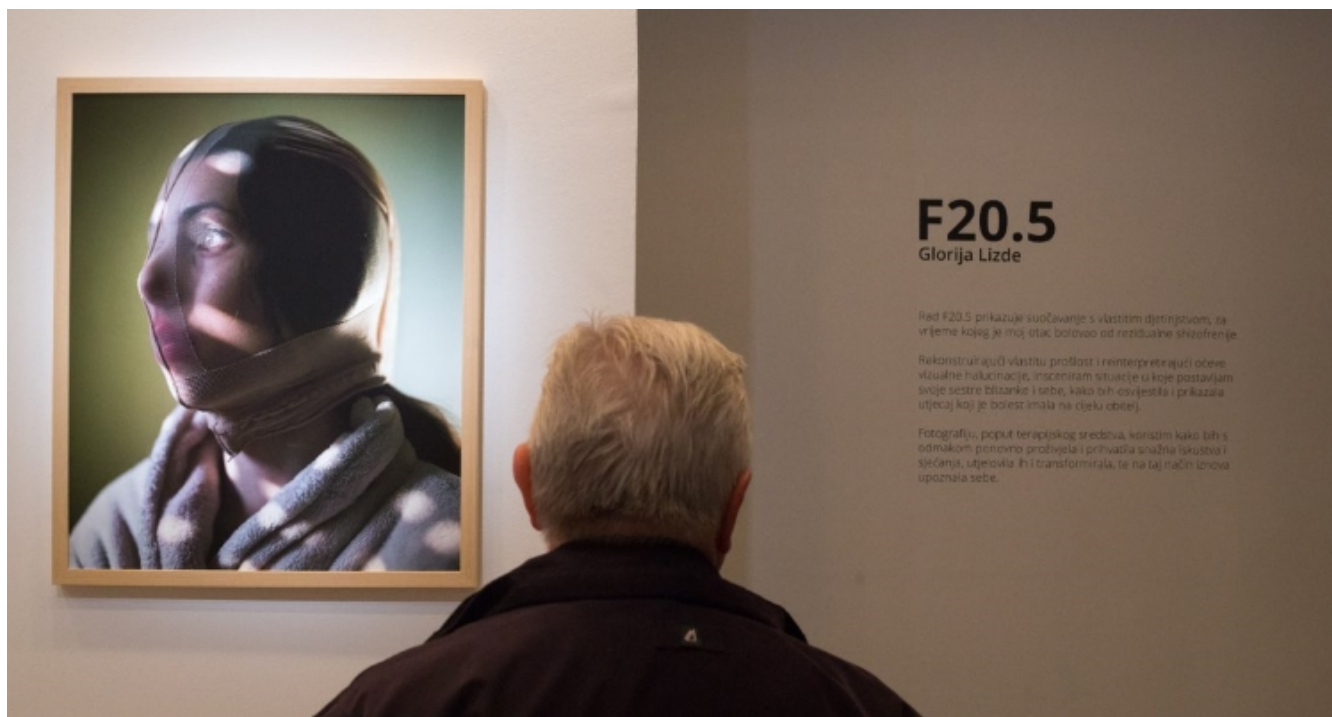
BARBARA VUJANOVIĆ

Feb 13, 2018

Mlada fotografska scena odnedavno je bogatija za jedan izlagački prostor. U samom središtu Zagreba, na Trgu Republike Hrvatske, koncem prošle godine otvorena je **prva specijalizirana galerija za studente fotografije – Galerija f8 Akademije dramskih umjetnosti**. Galerija je zamišljena kao mjesto predstavljanja i propitivanja odnosa između zainteresirane publike i studenta – umjetnika, s ciljem prezentiranja često nevidljivoga studentskog rada sudu javnosti, te približavanja prvenstveno medija fotografije, ali i ostalih segmenata audiovizualnih i izvedbenih umjetnosti zainteresiranoj javnosti. Voditeljica novootvorenoga prostora je docentica na ADU, **Jelena Blagović Pavičić**.

Prva samostalna izložba, odnosno prvi diplomski ispit obranjen u galeriji, je izložba **Glorije Lizde** (Split, 1991.) pod nazivom *F20.5*. Iako je na samim počecima, autorica je razvila intrigantnu osobnu poetiku koja uvelike počiva na građenju sadržaja i

kompozicije fotografije kroz nenametljivo razrađivanje narativnih i simboličkih odnosa između tijela, nerijetko vlastita, predmeta, svakodnevnih i umjetničkih, te prostora (ciklusi *(Ne)stalno, Prostor sjećanja*).

U recentnom ciklusu, koji je razvijan čak tri godine pod mentorstvom profesora **Darija Petkovića** i **Jelene Blagović Pavičić**, fotografkinja uz pomoć sestara, blizanki, prodire u obiteljsku prošlost, baveći se delikatnom teme duševne bolesti **shizofrenije**. Naslov izložbe naime označuje medicinski kôd bolesti. Glorija Lizde ovako opisuje proces:

”

„Rekonstruirajući vlastitu prošlost i reinterpetirajući očeve vizualne halucinacije, insceniram situacije u koje postavljam svoje sestre blizanke i sebe, kako bih osvijestila i prikazala utjecaj koji je bolest imala na cijelu obitelj. Fotografiju, poput terapijskog sredstva, koristim kako bih s odmakom ponovno proživjela i prihvatila snažna iskustva i sjećanja, utjelovila ih i transformirala, te tako iznova upoznala sebe.“

Mogući kôd za ulazak u kompleksnu temu jest slomljena i nanovo spojena porculanska šalica, iskorištena za vizualni identitet izložbe. Komadići su spojeni naočigled nevješto, a začudnost (nefunkcionalnoga) predmeta, koji bi oštrim bridovima mogao raniti, naglašena je trima ručkicama. Simbolika je bjelodana – tri sestre, lom, fragmentarnost,

mogućnost ponovne boli. Ciklus je konstruiran na dinamici sjedinjenja tri sestre/iskustva/memorije, i koncentriranja na pojedinu mladu ženu. Tripartitnost se proteže od tri zasebna portreta, kojima započinje postav izložbe, pa sve do kompozicije strukturalno osnažene suprotstavljanjem vertikale tri nebodera, dok na četvrtom, zavezanih očiju stoje sestre i Glorija koja u ruci drži svjetiljku.

Petra Šarin, autorica predgovora, uočila je nadalje da „umjetnica koristi kapacitet fotografije za resemantizaciju istanjenih sjećanja, a završenu seriju dijeli na tri segmenta: unificirane portrete triju sestara te izvedbe očevih halucinacija koje se isprepliću s prikazima mrtve prirode. Tako proširuje priču o očevim unutarnjim antagonizmima kroz druge članove obitelji, koji su njima predodređeni, sintetizirajući istovremeno više pogleda na „jednu stvarnost“.“

Oživotvorujući fantazmagorične scene, koje su utjecale na odrastanje, Glorija Lizde vješto izbjegava patetiku i banaliziranje predočavanja duševne bolesti i njezinih posljedica na obitelj, kao cjelinu, i na članove. Kompozicije su pročišćene od bilo kakve suvišnosti redundantnih detalja. Primjerice, (auto)portreti u interijerima i eksterijerima, lišeni su šminke, pa i geste ili mimike koje bi odavale karakter i stav protagonistica. One su jednostavno prepuštene halucinantnim vizijama, koje gdjekad pažnju plijene nadrealnom ljepotom, dok poneke izazivaju izrazitu emociju nelagode.

Sve su pak provučene kroz autoričinu prepoznatljivu estetiku i stilizaciju, koje odlikuje prigušeni kolorit, koji tek gdjegdje eksplodira u dramatičnom crvenilu prezrele lubenice, u krvi odsječenih ribljih glava, u tragovima što se cijede i kaplju po nogama, u krugovima iscrtanim na glavama ukopanima u zemlju.

Iako smo, gotovo voajerski, pripušteni u osobnu i intimnu priču, zapravo se osjećamo pozvanima ne samo razumjeti bolest o kojoj se ovdje odvažno i posve odgovorno progovara, već i vlastite traume i demone, koje je katkada moguće rastvoriti i pustite ih da se liječe kroz terapijski učinak umjetnosti.

Barbara Vujanović

Foto: **Katedra za fotografiju ADU**

—

Izložba je otvorena do 3. ožujka 2018.

Akademija dramskih umjetnosti

F20.5

Galerija f8

Glorija Lizde

izložba fotografija

shizofrenija

Barbara Vujanović

Barbara Vujanović je povjesničarka umjetnosti zaposlena kao viša kustosica u Atelijeru Meštrović u Zagrebu. Bavi se modernom i suvremenom umjetnošću, posebice kiparskim medijem.

